

Rapport om spesialistutdanning

Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

VEDLEGG 1

Rapportens hovedskjema er utarbeidet for å passe flest mulige spesialiteter. Det kan være spørsmål som du finner ikke relevant for din avdeling, men med en felles database for 43 spesialiteter er det dessverre ikke mulig å få til at alle spørsmål passer like bra for alle spesialiteter.

Utdanningsinstitusjonene er selv ansvarlige for at opplysningene er korrekt påført det tilsendte rapportskjema.

Alle opplysninger skal gis per 01.01.inneværende år.

Tallene som føres opp skal gjelde den enheten som står benevnt i overskriften.

Punkt 1.01 om gruppeføring gjelder ikke Rus- og avhengighetsmedisin.

Punkt 6.01 måler den tiden lege i spesialisering og overlege har sammen i direkte pasientarbeid.

Punkt 6.02: Previsitt defineres som rapport/morgenmøte/teammøte/behandlermøte der pasientbehandling diskuteres.

Avdelingens utdanningsplan

Når det gjelder "avdelingens utdanningsplan" henvises til nærmere informasjon i Spesialitetsrådets PM av desember 1997 og mal for generell utdanningsplan på www.legeforeningen.no.

Individuell utdanningsplan

Med spørsmål om "individuelle utdanningsplaner" mener vi om den enkelte lege i spesialisering har fått utarbeidet en egen plan for spesialistutdanningen.

Kopi av legenes planer vedlegges rapporten.

Veiledning

Med veiledning menes klinisk veiledning. (Spørsmål vedrørende psykoterapiveiledning kommer i vedlegg 7).

Undervisningsmøter

Med "undervisningsmøter" menes strukturert internundervisning tilpasset leger i spesialiserings behov. Vi forutsetter at denne strukturerte legespesifikke undervisning inngår som en del av tjenesteplanen.

Det skal vedlegges et detaljert program for rapporteringsårets internundervisning. Programmet skal være datofestet og angi emne og foredragsholder/ansvarlig lege med fullt navn og stillingsbetegnelse. I tillegg skal det vedlegges tematisk oversikt over internundervisningen for det antall år institusjonen søker godkjenning for.

Ad vedlegg 3

Spørsmålet om "tilfredsstillende rotasjonsplan" henspeiler på om avdelingen sørger for at legen under spesialisering får tjeneste ved akuttavdeling, poliklinikk, avdeling for døgntil behandling og om alle rusmidler er dekket og LAR

Ad vedlegg 4

Stillingsprosent vil si hvor mye overlege/lege faktisk arbeider ved avsnitt/post/enhet (eks. 100, 50 osv). Det må angis profesjon, stilling og stillingsandel. Det må framgå klart av vedlegget hvilken post, enhet eller tilsvarende vedkommende arbeider ved. Dette gjelder både for LIS og overlege.

Ad vedlegg 5 og 6

Vedlegg 5 er en mal på hvordan avsnitt/post/enhet bør beskrives i vedlegg 6.

Det er også ønskelig at enheter som ikke har lege føres opp, slik at spesialitetskomiteen får et inntrykk av institusjonens totale behandlingstilbud. Det må utvises skjønn mht hvor detaljert en skal beskrive avdelinger som er delt opp i mange små enheter.

Ad vedlegg 3 og 7

Vedrørende "psykoterapiveiledning":

Dersom psykoterapiveiledning ikke gis, skal nødvendig dispensasjonssøknad vedlegges.

Institusjonens Rapport om spesialistutdanning vil ellers ikke bli godkjent.

Ad vedlegg 8

Gir et bilde av avdelingens akademiske kompetanse og aktivitet samt i hvilken grad leger i spesialistutdanning involveres i forskning og fagutvikling ved avdelingen.

Ad vedlegg 9

Oversikt over spesialkompetanse (for eksempel terapiutdannelse) og siste års etterutdanning for avdelingens spesialister. Dette gir spesialitetskomiteen et bilde av den samlede kompetanse og av læringsmiljøet i avdelingen.

Rapport om spesialistutdanning Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

VEDLEGG 2 TIL ORIENTERING

Krav til godkjente utdanningsinstitusjoner for spesialistutdanning i Rus- og avhengighetsmedisin

Institusjonen skal:

Utarbeide og oversende rapportskjema og avdelingens utdanningsplan *inklusive* undervisningsprogram for leger i spesialisering til godkjenning ved begynnelsen av hvert år (jfr. Spesialitetsrådets PM av desember 1997, kapittel 4, side 24 publisert i Tidsskriftet for Dnlf nr 28/98).

Gjennomføre 2 timer *strukturert internundervisning* pr. uke i tilknytning til avdelingen. Internundervisningen skal bidra til den faglige utvikling for alle avdelingens leger og skal i særlig grad ivareta behovet for å gi leger i spesialisering nødvendig teoretisk bakgrunn for avdelingens virksomhet. Deltakelse i undervisningsprogrammet er *obligatorisk* og skal inngå i legenes tjenesteplaner.

Gjennomføre ordningen med fast klinisk veileder for den enkelte lege i spesialisering. Det foreslås regelmessige møter mellom veileder, lege i spesialisering og utdanningsutvalg. Veileder og lege i spesialisering skal møtes ukentlig, minimum 45 minutter gjennom hele tjenestetiden. Veileder forutsettes å gjennomgå utdanning i form av veilederkurs e.l.

Innvilge leger i spesialisering permisjon med full lønn til nødvendige kurs i relasjon til spesialistutdanningen.

Se til at hver lege i spesialisering får progresjonen i utdanningen evaluert hver 6.måned.

Opprette et utdanningsutvalg der både over- og underordnede leger er representert.

Utdanningsutvalget for leger skal:

- på vegne av avdelingsledelsen utarbeide en utdanningsplan for avdelingen i henhold til spesialitetens målbeskrivelse
- sørge for å oppnevne en fast *veileder* for den enkelte lege i spesialisering.
- være bindeleddet mellom lege i spesialisering/ veileder og avdelingens ledelse.

Se også orientering om [utdanningsutvalgets oppgaver](#) på www.legeforeningen.no

**Rapport om spesialistutdanning
Tilleggs skjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin**

VEDLEGG 3

Sykehus/klinikk:		Rapporteringsår:	
Spørsmål		Svar	
1. Antall gruppemøter for kliniske veiledere siste år			
1 a. Innhold/tema i gruppemøtene (Legg ved program eller innkalling med sakliste.)			
2. Gis grunnleggende psykoterapiveiledning minimum 30 timer (ja/Nei)			
3. Hvis nei, er det søkt om dispensasjon? [Ja/Nei]			
4. Hvor mange leger får årlig tilbud om psykoterapiveiledning? Antall			
5. Tilbys veiledning i kognitiv terapi? [Ja/Nei]			
6. Tilbys veiledning i gruppepsykoterapi [Ja/Nei]			

Annen systematisk veiledning/opplæring individuelt eller i gruppe

Spørsmål	Svar
7. Motiverende Intervju [Ja/Nei]	
8. Familierapi [Ja/Nei]	
9. Gruppeterapi [Ja/Nei]	
10. Kognitiv terapi [Ja/Nei]	
11. Psykodynamisk psykoterapi [Ja/Nei]	
12. Andre psykoterapiformer [Beskriv]	
13. Biologiske behandlingsmetoder [Ja/Nei]	
14. Forebyggende psykiatri [Ja/Nei]	
15. Annet [Beskriv]	

Avdelingen dekker tjenesteområdene

Spørsmål	Svar [Ja/Nei]
16. Avgiftning	
17. Akuttjeneste	
18. Døgnbehandling	
19. Ruspoliklinikk	
20. Legemiddel assistert rehabilitering	
21. Pasienter med primært alkoholavhengighet	
22. Pasienter med primært illegalrusmiddelavhengighet	

I tillegg gis erfaring innen følgende arbeidsområder

Spørsmål	Svar [Ja/Nei]
23. Ansvarsgrupper	
24. Samarbeid med kommunale tiltak	
25. Rus- og avhengighets konsultasjon til primærhelsetjenesten	
26. Konsultasjon til somatiske avdelinger (liaison)	
27. Oppfølging av LAR pasienter over tid	
28. Fungerer avdelingens rotasjonsplan tilfredsstillende for avdelingen?	
29. Fungerer avdelingens rotasjonsplan tilfredsstillende for leger i spesialisering?	

30. Fungerer det tverrfaglige samarbeidet tilfredsstillende? [Angi svaret i et tall fra skalaen: I liten grad 1–2–3–4–5–6–7 I stor grad]	
31. Avdelingen/institusjonen søker om godkjenning for hvor mange år av utdanningen til spesialiteten rus- og avhengighetsmedisin?	

Rapport om spesialistutdanning
Tilleggsskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

Sykehus/klinikk: Rapporteringsår:

VEDLEGG 4

TILLEGGSSKJEMA - OPPLYSNINGER PR. 01.01. - inneværende år

EKSEMPEL PÅ UTFYLLING AV SKJEMAET. Eksempelet fjernes før dere sender inn skjemaet.

Postens navn	Avd sjef med profesjonstittel	Avdelingsoverlege / medisinsk faglig ansvarlig lege	Spesialist(er) i Rus- og avhengighetsmedisin (navn)	% stilling	Lege i spesialisering (også evt konstituerte som ikke er spesialist i rus- og avhengighetsmedisin) og evt annen spesialitet	% stilling
Akuttpost 1	Jan Jansen, spl.	Kari Nordmann	Knut Knudsen Tone Nilsen Kari Larsen	100 50 60	Kristine Hansen Ole Olsen	100 75

Postens navn	Avd sjef med profesjonstittel	Avdelingsoverlege / medisinsk faglig ansvarlig lege	Spesialist(er) i Rus- og avhengighetsmedisin (navn)	% stilling	Lege i spesialisering (også evt konstituerte som ikke er spesialist i Rus- og avhengighetsmedisin)	% stilling

Planlagte eller ventede endringer i spesialistdekningen i kommende år (ansettelser, stillingsprosjenter, permisjoner og lignende):

Rapport om spesialistutdanning
Tilleggsskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

**Rapport om spesialistutdanning
Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin**

VEDLEGG 5

**EKSEMPEL PA UTFYLLING AV TILLEGGSKJEMA FOR
FAGOMRÅDET Rus- og avhengighetsmedisin**

UTFYLLING AV SKJEMAET: Følgende eksempler vil kanskje klargjøre hvordan avdelingen/posten skal beskrives i rubrikken funksjonsområder:

	Betegnelse	Funksjonsområder
1	Akutfunksjon	Antall henvisninger per år: Bemanning: Øyeblikkelig hjelpmottak hvor pasientene mottas etter direkte henvisning fra lege/legevakt, sosialtjeneste eller andre for vurdering av akuttbehov
2	Avdeling for døgnbehandling	Antall henvisninger per år: Bemanning: Gjennomsnittlig liggetid: Tverrfaglig sammensatt stab, godt utdannet. Pasienter med overveiende alkohol/ illegale ruspsykotiske, evt. ca 40 % langtidspasienter med alkohol avhengighet. Aktiv behandling med individualterapi og ulike grupper i form av. Systematisk psykoedukasjon. Rehabilitering i samarbeid med kommunale tiltak. LIS deltar i alle ledd i innkomst og behandling.
3	Avdeling for avgiftning	Antall henvisninger per år: Bemanning: Gjennomsnittlig liggetid: eks. 12 dager. Utredning og behandling av pasienter med avgiftningsbehov. Systematisk observasjon av abstinssymptomer og medikamentelt støtter behandling. Alle rusmidler inkludert alkohol Evt hvilke hovedrusmidler pasientene innlegges for
4	Ruspoliklinikk	Antall henvisninger per år: Bemanning: antall overleger, LIS og annet personell Dekker poliklinikken både LAR oppfølging og behandling for andre rus- og avhengighetslidelser, angi andel ulike hovedrusmidler.
5	Evt. samarbeid med kommunalt tiltak for valgfritt 6 mndr	Ang.i hvile og hvilke typer tiltak og pasientprofil
6	Evt rotsjon til obligatorisk psykiatrisk tjeneste	

Rapport om spesialistutdanning
Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

VEDLEGG 6

Sykehus/klinikk:

Rapporteringsår:

Beskrivelse av avsnitt/post/enhet

	Betegnelse	Funksjonsområder
1		
2		
3		
4		
5		
6		

Rapport om spesialistutdanning
Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

VEDLEGG 7

Spørsmål	Svar
Navn på kontaktperson for psykoterapiveiledning:	
Gir institusjonen/sykehuset forskudd til obligatoriske kurs? [Ja/Nei]	
Dekkes egenandelen i fond III? [Ja/Nei]	
Dekkes eventuell kostutgifter? [Ja/Nei]	
Har avdelingen egen lege med ansvar for spesialistutdanningen? [Ja/Nei]	
- hvis JA, navn på denne	
- hvor mange timer pr. uke er avsatt til dette?	
Hvor mange møter har utdanningsutvalget hatt siste år?	

Institusjonens utdanningsplan

Beskriv hvordan rotasjonen er organisert slik at leger i spesialisering får den tjenesten som er nødvendig etter spesialistreglene	
--	--

Avdelingens/enhetens generelle utdanningsplan er i tillegg obligatorisk vedlegg

Program for strukturert internundervisning

Beskriv legespesifikt strukturert undervisningsopplegg	
Legg i tillegg ved kopi av programmet som er gjennomført siste år og planene de kommende år. ALLE MÅ LEGGE VED DETTE (spesielt alle som samarbeider med andre utdanningsinstitusjoner om et undervisningsopplegg).	

Ikke fagspesifikk undervisning

Beskriv utdanningsmøter for leger og andre faggrupper utover det legespesifikke opplegget	
---	--

Svar ved å krysse av i rett boks

	God(t)	Middels	For lite/dårlig
Anser du det interne utdanningsopplegget utover det som er obligatorisk som ...?			
Hvordan er muligheten til å delta i eksterne kurs/seminarer/kongresser for OVERLEGER ?			
Hvordan er muligheten til å delta i eksterne kurs/seminarer/kongresser for LEGER ?			

Er det tjenesteområder med liten utdanningskapasitet som forsinker spesialistutdanningen ved institusjonen? [Ja/Nei]	
- hvis JA, hvilket?	
- er dette midlertidig? [Ja/Nei]	
Hvor mange leger får forsinket sin utdanning mer enn 6 mndr pga at de venter på nødvendig tjeneste til ulike deler av utdanningen?	

Rapport om spesialistutdanning Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

Registrering av avdelingens akademiske kompetanse:

Vedlegg 8

Avdelingens vitenskapelige struktur

	Svar	For spesialitetskomiteen
1. Hvor mange leger i spesialisering (utdanningstillinger i rus- og avhengighetsmedisin) har avdelingen tilsatt ?		
2. Hvor mange overleger som er godkjente spesialister i rus- og avhengighetsmedisin har avdelingen tilsatt ?		
3. Hvor mange overleger med andre spesialistutdanninger har avdelingen tilsatt?		
4. Hvor mange psykologspesialister har avdelingen tilsatt? Evt. hvilken spesialitet.		
Ratio antall u.leger/o.leger =		<1.5: Nei - Ja
Hvor mange <u>ansatte</u> ved avdelingen har en dr. med. grad eller dr.grad tilsvarende nivået til en norsk dr. med. eller dr. philos grad ?		
A: <i>Antall overleger i rus-og avhengighetsmedisin med dr.grad ?</i>		
B: <i>Antall underordnede leger i rus- og avhengighetsmedisin med dr.grad ?</i>		
C: <i>Antall leger i andre spesialiteter med dr.grad ?</i>		
D: <i>Antall psykologer/andre yrkesgrupper med dr.grad ?</i>		
		≥2: Nei - Ja

Avdelingens faktiske vitenskapelige aktivitet

	Svar	For spesialitetskomiteen
1. Antall vitenskapelige arbeider (artikler) som er trykket i referee-baserte tidsskrifter * siste år ? [Angi også etternavn og initialer til første forfatter for minst en artikkel samt tidsskriftets navn, volum, sidetall og årstall, f. eks. Huyse F, et al. Acta Psychiatr Scand; 2000; 101: 1-7]		Vit. arbeider: Nei - Ja
2. Pågår det forskningsprosjekter ved avdelingen ? <i>Hvis JA, angi prosjektittel og ansvarlig vitenskapelig veileder med dr.grad. [Hvis flere, angi kun det viktigste.]</i>		Vit. aktivitet: Nei - Ja
3. Er det gitt undervisning i forskningsmetodikk ? <i>Hvis JA, angi hvordan.</i>		Metodikk: Nei - Ja
4. Er det gitt undervisning i forskningsetikk ? <i>Hvis JA, angi hvordan.</i>		Forskningsetikk: Nei - Ja
5. Er det muligheter for å delta i forskningsprosjekter for leger i spesialisering ? <i>Hvis JA, angi hvordan.</i>		Forskn.muligheter: Nei - Ja
		Akad.-komp: Nei - Ja

Rapport om spesialistutdanning

Tilleggskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

* Referee-basert tidsskrift:

Tidsskrift som krever vurdering av vitenskapelig kvalitet ved uavhengige fagspesialister før et manus eventuelt antas for trykking. Dette innebærer registrering i en eller flere databaser slik som for eksempel Medline (indekserer f. eks. Acta Psychiatr Scand) eller Psychlit (indekserer f. eks. Nord J Psychiatry).

Rapport om spesialistutdanning
Tilleggsskjema for spesialiteten Rus- og avhengighetsmedisin

Sykehus/klinikk:

Rapporteringsår:

VEDLEGG 9

TILLEGGSSKJEMA ETTERUTDANNING AV SPESIALISTER - OPPLYSNINGER PR. 01.01. - inneværende år

	Avsnitt/post/enhets navn	Spesialistens navn	Gjennomført videreutdanning utover spesialistkompetanse	Oppdatering/videreutdanning/undervisning/veiledning/forskning siste år
1				
2				
3				
4				
5				
6				